

SINTÉR-KÚT

Az ún. Sintér-domb északi oldalán található meredek árok a Sintér-árok. A terület onnan kapta a nevét, hogy ezen a területen laktak a sintérek, gyepmesterek, akik a kóbor háziállatokat is ide gyűjtötték. [1.]

A Sintér-árok aljában, az egykori Fürdő, mai nevén Kittenberger utcában volt az egykori ásott kút, az ún. Sintér-kút, vagy „ahogy korábban és elterjedtebben nevezték a Kőszikla-aljai kút. „*A legrégebb időben, mint igénytelen bödönkút említették, de mert jó vize volt, és forrásainak bőségében kételkedni nem lehetet, hatósági gondozás alá került, kávéval és kútágassal szereltetett fel. Az 1864-ik évben észlelt vízhiány miatt átalakítása vált szükségessé s ez okból hatóságunk ezen kút megásatását és megcsináltatását el is rendelte. Ezen időben történt, hogy ezen kút szakértő kútmester által készítettet meg, s ugyanekkor a Séd partja is, erre való tekintetből megerősítettet. A kút és vize megóvásának céljából 1865-ben a kút környéke ki is köveztetett, s általában véve ezen időtől kezdve mindig hatósági éber felügyelet alatt állott és áll, s ez az oka, hogy ezidő szerint legjobb kútjaink közé tartozik.*” [2.]



„Veszprém, dolomit sziklák és kőkávás kút a vízvezetéki szivattyú-telepnél.”
Felvétel ideje: 1925. V. 25. [4.]

Emellé az ásott kút mellé került telepítésre az első vízvezetéki gépház 1896-ban, azonban ennek a kútnak a vize kezdetben még nem volt bekötve a gépházhoz. A városi ivóvízszolgáltatás az 1896. évtől indult. A tervezett rendszer ekkoriban tökéletesen megfelelt az igényeknek. „1899 tavaszától kezdtek a vízszolgáltatás első zavarai jelentkezni. A vízszolgáltatásba egyre több ingatlan csatlakozott be. A házi csatlakozók száma 1911-ben 748, ami azt jelentette, hogy a házingatlanok csaknem felére kiterjedt a vízszolgáltatás. A vízszolgáltatás zavarait előidézte az is, hogy a Fejesvölgyi forrásokat 1910-1912 között fertőzöttség miatt többször le kellett zárni. Benkő tanácsos a vízellátás biztonságának szavatolása érdekében már 1898-ban javasolt, hogy a Sintér-kutat kapcsolják be a hálózatba. Sok kifogást hoztak a szakemberek a javaslat ellen, miközben egyesek a város legjobb vízmű kútjaként emlegették. Zarka mérnök még 1910-ben is a Kiskúti forrásterület bővítését javasolt, mivel a Sintér-kútnál nem volt biztos abban, hogy vizét nem a Sédből nyeri-e. A város közgyűlése azonban a vegyelemzés után szembefordult Zarka véleményével és a Sintér-kutat (egy Diesel-motoros szivattyú segítségével) 1911. május 16-án a városi vízhozálhoz csatolta.” [2.] Ettől az időponttól kezdve az ásott kút kialakítású Sintér-kút, mint a város egyik vízbázisa, fontos szerepet kapott Veszprém város vízellátásában.

A település a II. világháborút követően hatalmas léptekkel kezdett fejlődni, köszönhetően az egykori Vegyipari Egyetem megalapításának, valamint az ipari üzemek betelepülésének. Ez a meglévő vízellátó rendszer fejlesztését is megkívánta, kezdve azzal, hogy újabb vízbázisok bekapcsolására volt szükség a növekvő igények kielégíthetőségének biztosítására. Ezért 1952. végén a Földmérő és Talajvizsgáló Iroda megbízást kapott a kielégítő vízellátás megoldására. Ennek a megbízásnak a keretében új víztermelő helyek felkutatása is célként szerepelt. A kutatás a Sintér-domb domblábi területeire is kiterjedt. A kőzetben futó repedések elemzését követően a gyakorlott hidrogeológusok valószínűsítették a karsztvíz jelenlétét a meglévő ásott kút környékén. Célként egy új kút kialakítása szerepelt, amelyet a mélykarsztba terveztek lemélyíteni a meglévő ásott kút mellé. Az ún. Sintérkúti karsztakna esetében 22 m talpmélységű akna került kialakítása. Az aknatalp felett 2-m-el 15 m hosszú vízszintes táró került kialakításra annak érdekében, hogy a kőzetben lévő repedések harántolásával minél több víz feltárására legyen lehetőség. Miután a feltárt víz megfelelő paraméterekkel rendelkezett, ezért megkezdődött a karsztakna végleges kiképzése, amely munka 1956. nyarán fejeződött be. [3.] A munkák során a szivóter vasbeton szerkezetét is felújították, valamint szivattyúházat építettek a kút fölé. A munka minőségének megítélésére a vízmű igazgatójának a városi tanács végrehajtó bizottságához benyújtott tájékoztató jelentését idézzük: „A Sintérkúti beruházás lelkiismeretlenül lett kivitelezve, a közel 2 millió forintos munkán több hiányosságot tapasztaltunk. A kút szigetelése felületes, a víz feltör az aknában és az ott elhelyezett 2 db 600 lóerős villanymotort és kapcsolóberendezést veszélyezteti, nem beszélve arról, hogy az aknában való közlekedés a biztonsági szabályokkal ellentétben áll.” [2.] A problémák ellenére a karsztakna az előirányzott 900 l/perc vízhozamot túlteljesítve tartósan 1230-1400 l/perc vízhozamokkal tudott üzemelni. [3.]



A SINTÉRKÚT SZIVATTYÚHÁZA

A kút az 1980-as évek végéig dolgozott a városi hálózatra. A 2000-es évek elején került kiemelésre belőle a szivattyú. A munkát egy ipari bűvár csoport végezte. A kút vizére jellemző, hogy még a nyári hőségben is 15-16 °C-os a hőmérséklete, ami jelentősen megnehezítette a bűvárok munkáját a szivattyú kiemelése során.

Mivel az egykori ásott kút elpusztult, napjainkban a karsztakna fölé az 1956-ban épített szivattyúház tekinthető meg az egykori Gépház udvarában

Irodalomjegyzék:

[1.] Varga Béla: Veszprém város lexikona

[2.] Kovács Győző –Laki P.: Csöbe terelt források, avagy vízkérdések és válaszok

[3.] Hidrológiai Közlöny 1958. 3. szám 75. o. Tanay Jenő: Veszprém karsztvíz feltárások

[4.] A kép forrása: Bognár Katalin: Chalnoky Jenő fényképei a Magyar Nemzeti Múzeum ELTE-letéti anyagában 161, FOLIA HISTORICA XXII. kötet 2002-2004. A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM TÖRTÉNETI ÉVKÖNYVE